

ΑΠΟΦΑΣΗ ¹ ΑΡΙΘΜ. 341Α /V/2007

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 4^η Ιουνίου 2007, ημέρα Δευτέρα και ώρα 14:00, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Αριστομένης Κομισσόπουλος

Μέλη: Ιωάννης Δραπανιώτης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Φαίδωνα Στράτου,

Βασίλειος Πατσουράτης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Γαρυφαλιάς Αθανασίου, και

Δημήτριος Γιαννέλης.

Γραμματέας: Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου, λόγω κωλύματος της τακτικής Γραμματέως Αικατερίνης Τριβέλη.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά αυτών μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού – Τμήμα Α΄, αν και προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4β ν.703/77, της **απόκτησης κοινού ελέγχου** επί των εταιρειών **ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.&Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ»** και **ΑΛΕΞΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε.** από την εταιρεία **VIVARTIA Α.Β.Ε.Ε.** και τον **Μ. Α.**

Στην αρχή της συζήτησης, τον λόγο έλαβε η Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου, Προϊσταμένη του Β΄ Τμήματος της Α΄ Διεύθυνσης Εφαρμογής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), κωλυομένης της Γενικής Εισηγήτριας Σοφίας Καμπερίδου, Προϊσταμένης της Α΄ Διεύθυνσης Εφαρμογής της Γ.Δ.Α., η οποία ανέπτυξε συνοπτικά τη γραπτή εισήγηση (αριθ. πρωτ. 3190/4.6.2007) της Υπηρεσίας και πρότεινε: «...την έγκριση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4δ παρ. 3 ν.703/77, ως ισχύει, της διπλής συγκέντρωσης, η οποία θα λάβει χώρα βάσει της από 11.4.2007 γνωστοποιηθείσας «Συμφωνίας Μεταβίβασης Μετοχών και Συμφωνίας Μετόχων», που υπεγράφη μεταξύ των VIVARTIA Α.Β.&Ε.Ε. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ και Μ. Α. για την αμοιβαία – χιαστί - συμμετοχή τους (cross holding) στα μετοχικά κεφάλαια των εταιρειών (α) ΑΛΕΞΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΑΒΕΕ και (β) «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.&Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ».

Κατόπιν η Επιτροπή Ανταγωνισμού διασκέφθηκε και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και την Εισήγηση της Γ.Δ.Α.,

---

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β΄/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Στις 11.4.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 2025) η εταιρεία VIVARTIA A.B.&E.E. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ και ο Μ. Α. γνωστοποίησαν στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β ν.703/77, ως ισχύει, την μεταξύ τους συναλλαγή, η οποία συνοψίζεται ως εξής, στην από 26.3.2007 «Συμφωνία Μεταβίβασης Μετοχών και Συμφωνία Μετόχων» (εφεξής «Συμφωνία») και «ως εκ τρίτου» οι ΑΛΕΞΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ (στη σύμβαση καλούμενες ως «οι Εταιρείες», για την αμοιβαία - χιαστί – απόκτηση (49% και 51%) στο μετοχικό κεφάλαιο (μ.κ.) μίας εκάστης των εταιρειών (α) ΑΛΕΞΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ Α.Β.Ε.Ε. και (β) «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.&Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ, και οι οποίες εταιρείες υπέγραψαν, «ως εκ τρίτου», τη Συμφωνία αυτή.

1.α) Η VIVARTIA, η οποία κατέχει το 100% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της «ΑΛΕΞΙΣ», αναλαμβάνει την υποχρέωση να πωλήσει [...] ονομαστικές μετοχές της εταιρείας αυτής (ήτοι ποσοστό 49% του μ.κ. της) στον Μ. Α. αντί τιμήματος [...] Ευρώ, και

β) ο Μ. Α., που κατέχει το 90% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» αναλαμβάνει: (i) την υποχρέωση να πωλήσει [...] ονομαστικές μετοχές αυτής (ήτοι το 49% του καταβεβλημένου μ.κ. της) στην VIVARTIA αντί τιμήματος [...] Ευρώ, και (ii) μέχρι την ολοκλήρωση της συναλλαγής να αποκτήσει από τη σύζυγό του, Ε. Α., το υπόλοιπο 10% του μ.κ. της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» το οποίο κατέχει, ώστε - μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής - να ελέγχει ο ίδιος άμεσα το 51% του μ.κ. της εταιρείας.

Οι ανωτέρω υπό α) και β) «*συμφωνίες*» θα λάβουν χώρα ταυτόχρονα, ενώ η κατάρτιση της οριστικής συμβάσεως μεταβίβασης μετοχών τελεί υπό την αίρεση της έκδοσης απόφασης έγκρισης της Συναλλαγής «ή απόφασης με ισοδύναμο αποτέλεσμα συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά και της έγκρισης με προϋποθέσεις ή/και υποχρεώσεις εύλογα ικανοποιητικές και για τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη» από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2. Στο επτα(7)μελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της «ΑΛΕΞΙΣ» τα τέσσερα (4) μέλη του θα διορίζονται από τη VIVARTIA και τα τρία (3) από τον Μ. Α., για όσο διάστημα αυτός κατέχει τουλάχιστον 49% του καταβεβλημένου μ.κ. της ΑΛΕΞΙΣ.

Αντίστοιχα, στο επτα(7)μελές Δ.Σ. της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» τα τέσσερα (4) μέλη του θα διορίζονται από τον Μ. Α. και τα τρία (3) από την VIVARTIA, για όσο διάστημα αυτή κατέχει τουλάχιστον 49% του καταβεβλημένου μ.κ. της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ».

Επιπρόσθετα, τα Μέρη δεσμεύονται ότι «*τα υπ' αυτών εκλεγείντα μέλη θα συγκροτούνται σε σώμα κατά τρόπο, ώστε η VIVARTIA να διορίζει τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΑΛΕΞΙΣ και ο [Μ. Α.] τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ.*». Ο Μ. Α. «*υποχρεούται να ασκεί τα καθήκοντα*» του Δ/ντος Συμβούλου της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την Ολοκλήρωση της Συναλλαγής.

3. Ο Δ/νων Σύμβουλος κάθε «ελεγχόμενης» εταιρείας «*θα δεσμεύει την Εταιρεία και θα ασκεί την καθημερινή διαχείριση των υποθέσεων της Εταιρείας*», ενώ για τα παρακάτω θέματα απαιτείται ομοφωνία των μελών του Δ.Σ. της ΑΛΕΞΙΣ ή της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΥΜΗΣ αντίστοιχα:

- i. Πώληση ή αγορά ή μίσθωση ή εκμίσθωση παγίων ή μέρος επιχείρησης ή θυγατρικής άνω των 300.000 ευρώ ανά περίπτωση.
- ii. Οιαδήποτε άλλη συναλλαγή (του δανεισμού συμπεριλαμβανομένου) άνω των 1.000.000 ευρώ, εξαιρουμένων των πωλήσεων προς τους πελάτες καθώς και συμβάσεις αγορών πρώτων υλών, για τις οποίες συναλλαγές δεν υφίσταται ποσοτικό όριο, αλλά τα Μέρη θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι εν λόγω συναλλαγές να συντονίζονται με αγορές πρώτων υλών της VIVARTIA προς επίτευξη συνεργιών.
- iii. Παροχή ασφαλείας σε βάρος της Εταιρικής περιουσίας ή παροχή εγγυήσεων υπέρ τρίτων.
- iv. Σύσταση θυγατρικών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- v. Εξαγορά εταιρείας, επιχείρησης ή τμήματος αυτής, απόσχιση κλάδου.
- vi. Έναρξη νέας δραστηριότητας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- vii. Εισαγωγή της Εταιρείας σε χρηματιστηριακή αγορά
- viii. Έγκριση Ετήσιου Προϋπολογισμού της Εταιρείας (και θυγατρικής).
- ix. Οποιαδήποτε σημαντική μεταβολή στους όρους συνεργασίας μεταξύ της Εταιρείας και του Διευθύνοντα Συμβούλου ή άλλου διευθυντικού στελέχους που αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
- x. Μεταβίβαση (πώληση, δωρεά), παραχώρηση άδειας χρήσης με ή χωρίς αντάλλαγμα ή άλλως οιαδήποτε εκποίηση ή διάθεση εμπορικών σημάτων της Εταιρείας.

4. Επίσης, στην Συμφωνία υπάρχει ρήτρα «Μη Ανταγωνισμού», σύμφωνα με την οποία «7.1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν πως οι δύο Εταιρείες θα παραμείνουν πλήρως ανταγωνιστικές μεταξύ τους, αλλά [τα Μέρη] αναλαμβάνουν την υποχρέωση όπως στην Ελλάδα (με εξαίρεση τη συμμετοχή τους στις Εταιρείες) δεν ενεργούν, άμεσα ή έμμεσα, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων ως μέτοχοι, εταίροι, μέλη του ΔΣ, διαχειριστές, γενικοί διευθυντές πράξεις που είναι ανταγωνιστικές με τις δραστηριότητες των Εταιρειών (παραγωγή, πώληση, διάθεση, εμπόριο, διανομή κατεψυγμένων ζυμών βάσης και γέμισης), να μην συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση εταιρειών που έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητες ανταγωνιστικές με τις δραστηριότητες των Εταιρειών. Η υποχρέωση αυτή δεσμεύει κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος για όσο χρονικό διάστημα αυτό παραμένει μέτοχος σε κάποια από τις δύο Εταιρείες και για διάστημα τριών ετών από την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρησή του και από τις δύο Εταιρείες. Σε κάθε περίπτωση η ως άνω υποχρέωση παύει να δεσμεύει και τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη μόλις παύσει η αμοιβαία συμμετοχή τους (cross-holding) και στις δύο Εταιρείες.

7.2. Της ως άνω απαγόρευσης εξαιρείται η υφιστάμενη συμμετοχή, ήτοι ποσοστό [...] % στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ ΑΕ της εταιρείας ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΝΔΟΣ ΑΕ ΑΡΤΟΠΟΙΑ SELECT, θυγατρική εταιρεία της VIVARTIA. Διευκρινίζεται ότι η VIVARTIA και δεδομένης της μειοψηφικής συμμετοχής της στην ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΝΔΟΣ ... θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε η συμμετοχή της τελευταίας στην ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ να μην αυξηθεί πέραν του [...] % του μετοχικού της κεφαλαίου. Σε περίπτωση πάντως που η συμμετοχή αυτή υπερβεί το [...] % του μετοχικού κεφαλαίου, η VIVARTIA θα προσφέρει για μεταβίβαση την συμμετοχή αυτή στις Εταιρείες ή σε μία από αυτές, με τίμημα ...

7.3. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι δεν θα δραστηριοποιηθούν οι ίδιοι (άμεσα ή έμμεσα) παρά μόνο μέσω των Εταιρειών στην παραγωγή, πώληση, διάθεση, εμπόριο, διανομή κατεψυγμένων ζυμών βάσης και γέμισης σε οποιαδήποτε χώρα του εξωτερικού καθόσον χρόνο και τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη συμμετέχουν σε κάποια από τις δύο Εταιρείες.»

5. Επίσης, τα Μέρη συμφωνούν ότι, από την ημερομηνία κατάρτισης της Οριστικής Σύμβασης:

- (i) η VIVARTIA θα συνεχίσει την πώληση και διανομή των προϊόντων της ΑΛΕΣΙΣ με τους αναφερόμενους στη Συμφωνία όρους όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και την αμοιβή.
- (ii) η ΑΛΕΣΙΣ θα μισθώσει στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ:
  - (α) το κτίριο του εργοστασίου της, που βρίσκεται στα Νέα Μάλγαρα Θεσ/νίκης έναντι συγκεκριμένου μηνιαίου μισθώματος και
  - (β) το σύνολο του μηχανολογικού εξοπλισμού του ανωτέρω εργοστασίου για περίοδο [...], μετά τη λήξη της οποίας ο εν λόγω εξοπλισμός θα μεταβιβαστεί στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ έναντι προσδιορισμένου τιμήματος.
- (iii) η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ θα αναλάβει την παραγωγή για λογαριασμό της ΑΛΕΣΙΣ των προϊόντων της ΑΛΕΣΙΣ σε τιμή κόστους πλέον ποσοστό περιθωρίου κέρδους [...]. Τα Μέρη συμφωνούν ότι το αντάλλαγμα θα επανεξετάζεται από τις Εταιρείες σε ετήσια βάση.
- (iv) η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ δεσμεύεται να απασχολήσει όλο το προσωπικό του εργοστασίου της ΑΛΕΣΙΣ (πλην του διοικητικού προσωπικού και των απασχολούμενων στα τμήματα πωλήσεων, R&D και ποιοτικού ελέγχου) που βρίσκεται στα Νέα Μάλγαρα Θεσσαλονίκης.

Με την ανωτέρω Συμφωνία τα Μέρη «επιθυμούν να ρυθμίσουν τις μεταξύ τους σχέσεις προκειμένου να συνεργασθούν αρμονικά αποβλέποντας στην ...μεγιστοποίηση των μεγεθών των Εταιρειών και δηλώνουν ρητά ότι οι συμφωνίες και ρυθμίσεις που εμπεριέχονται στο παρόν κατισχύουν αντίθετων συμφωνιών και ρυθμίσεων που προβλέπονται στις διατάξεις του καταστατικού των εταιρειών.»

Κατά δήλωση των γνωστοποιούντων:

- Δυνάμει της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής «η VIVARTIA και ο [Μ. Α.] θα αποκτήσουν κοινό έλεγχο τόσο στην ΑΛΕΣΙΣ όσο και στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ. Συγκεκριμένα πρόκειται περί απόκτησης κοινού ελέγχου των VIVARTIA και [Μ. Α.] σε ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ και ΑΛΕΣΙΣ, αντίστοιχα), ήτοι περί μετατροπής του αποκλειστικού ελέγχου των VIVARTIA και [Μ. Α.] σε κοινό έλεγχο.»
- Η κρινόμενη πράξη δεν είναι κοινοτικών διαστάσεων.

Τα μέρη προσκόμισαν το φύλλο της εφημερίδας ΚΕΡΔΟΣ της 18.04.2007, στο οποίο δημοσίευσαν την ως άνω γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4β παρ. 6 ν.703/77 και στην με αριθ. 305/Β/2006 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 805/Β'/4.7.2006).

Τη γνωστοποίηση συνοδεύουν δύο (2) παράβολα των 1.050 Ευρώ έκαστο. (άρθρο 31 παρ. 1 ν.703/77).

Τέλος, οι γνωστοποιούντες υπέβαλαν επικουρικά και αίτημα η γνωστοποιηθείσα πράξη να αντιμετωπισθεί ως γνωστοποίηση συμπράξεως, σύμφωνα με το άρθρο 21 ν.703/77 και αίτηση για τη χορήγηση εξαίρεσης, κατά το άρθρο 1 παράγρ. 3 ή αρνητικής πιστοποίησης του άρθρου 11 ν.703/77 σε περίπτωση που η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπιστώσει ότι δεν συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4.

II. ΤΑ ΜΕΡΗ

A.1. VIVARTIA A.B.&E.E. ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Η VIVARTIA, που προήλθε από την απορρόφηση της ΔΕΛΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε., των θυγατρικών της εταιρειών GOODY'S ΑΕ, ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε. και ΔΕΛΤΑ ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε., καθώς και της ανεξάρτητης εταιρείας «CHIPITA INTERNATIONAL S.A.»- Α.Β.&Ε.Ε. ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΩΝ. (Βλ. απόφαση Ε.Α. αριθ. 314/Υ/2006), εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής, είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) και σύμφωνα με τους γνωστοποιούντες, δραστηριοποιείται στον τομέα των προϊόντων διατροφής και των υπηρεσιών εστίασης.

Κατά δήλωση των μερών, η μετοχική σύνθεσή της έχει ως εξής: Δ. Δ. με ποσοστό συμμετοχής [άνω του 25]%, Morgan Stanley & Co International Ltd με ποσοστό συμμετοχής [άνω του 10]%, Morgan Stanley & Co Incorporated New York με ποσοστό συμμετοχής 4,046%, Σ. Θ. με ποσοστό συμμετοχής [κάτω του 5]%, Competrol Establishment με ποσοστό συμμετοχής [κάτω του 5]%, Λοιποί θεσμικοί και ιδιώτες με ποσοστό συμμετοχής [άνω του 45]%.

Η VIVARTIA αποτελεί τη μητρική ομώνυμου Ομίλου επιχειρήσεων (όπως αυτές αναφέρονται στο συνημμένο στην ως άνω Εισήγηση της Γ.Δ.Α. Παράρτημα ΙΙΙ), ο οποίος μέσω των θυγατρικών του δραστηριοποιείται στους κλάδους των γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων, βουτύρου, τυποποιημένων χυμών, κατεψυγμένων λαχανικών, μυρωδικών, κατεψυγμένων ζυμών και έτοιμων κατεψυγμένων προϊόντων με γέμιση, ταχείας/μαζικής εστίασης, καφέ-ζαχαροπλαστέϊων, βιομηχανικού catering, ζωοτροφών, προϊόντων μαλακής ζύμης για ατομική χρήση, τυποποιημένων κέικς, αλμυρών σνακς, μαρμελάδων και προϊόντων σοκολατοποιίας.

Ο Όμιλος VIVARTIA, στον κλάδο των προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης, δραστηριοποιείται μέσω της κατά 100% θυγατρικής του εταιρείας ΑΛΕΞΙΣ, ενώ μέσω της επίσης θυγατρικής του ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΝΔΟΣ ΑΕ ΑΡΤΟΠΟΙΑ SELECT (στο μ.κ. της οποίας συμμετέχει με [...]%), συμμετέχει με ποσοστό [...] στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε. (η οποία δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στο χώρο των κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης και σφολιάτας και ιδίως στον χώρο του catering). Κατά δήλωση της VIVARTIA, ο όμιλός της δεν ελέγχει την εν λόγω εταιρεία.

A.2. Η ΑΛΕΞΙΣ ιδρύθηκε το 1999 και δραστηριοποιείται στην αγορά κατεψυγμένων προϊόντων που βασίζονται στη ζύμη. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ιστοσελίδα της VIVARTIA, η ΑΛΕΞΙΣ «Με μια πλήρη γκάμα προϊόντων, η οποία συνεχώς ανανεώνεται, είναι σήμερα η κορυφαία εταιρεία κατεψυγμένων ζυμών στην Ελλάδα και μία από τις μεγαλύτερες της Ευρώπης».

Το σήμα της ΑΛΕΞΙΣ είναι η «ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ» (εμφανίζεται και ως «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ»). Υπενθυμίζουμε ότι το σήμα «Μακεδονική Σφολιάτα» ανήκε στην εταιρεία ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ Α.Ε. την οποία εξαγόρασε η ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (του Ομίλου ΔΕΛΤΑ, νυν VIVARTIA) το 1999 και μετονόμασε σε ΑΛΕΞΙΣ ΑΕ. (Απόφαση Ε.Α. αριθ. 65/Π/1999). Το σήμα «ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ» αποτελεί σήμερα την «ομπρέλα» όλων των σημάτων ζύμης του Ομίλου VIVARTIA.

Η μετοχική σύνθεση της εταιρείας σήμερα έχει ως εξής: VIVARTIA 100%, ενώ μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης θα διαμορφωθεί ως ακολούθως: VIVARTIA 51%, Μ. Α. 49%.

B.1. Μ. Α.

Ο Μ. Α., κάτοικος Σίνδου Θεσσαλονίκης, είναι ελέγχων μέτοχος, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ. της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ».

Κατά δήλωση των μερών, ο Μ. Α., πέραν της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ ελέγχει επίσης μία επιπλέον επιχείρηση, την τεχνική εταιρεία ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε., στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει με ποσοστό [...], και η οποία παραμένει αδρανής.

B.2. ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ Α.Β.&Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ»

Η εταιρεία ιδρύθηκε τον Ιούνιο 2001, έχει έδρα στη ΒΙ.ΠΕ.Θ., και η μετοχική σύνθεσή της έχει ως εξής: Μ. Α. 90%, Ε. Α. 10%.

Σύμφωνα με τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία η εταιρεία δραστηριοποιείται στην αγορά κατεψυγμένων προϊόντων που βασίζονται στη ζύμη, διακινώντας τα προϊόντα της με το ομώνυμο σήμα «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ».

Ο Συνολικός Κύκλος Εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ ν.703/77, ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά σε [...] Ευρώ, ενώ οι δύο συμμετέχουσες εταιρείες έχουν στην ελληνική αγορά, η κάθε μία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών, η μεν ΑΛΕΞΙΣ [...] Ευρώ, η δε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ [...] Ευρώ.

III. ΔΟΜΗ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ:

A. ΔΟΜΗ. Η **σχετική αγορά προϊόντων** περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η δε **σχετική γεωγραφική αγορά** περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές.

Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση

θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% αποτελεί επηρεαζόμενη αγορά.

Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη, αποτελεί επηρεαζόμενη αγορά.

Εν προκειμένω οι επηρεαζόμενες αγορές είναι μόνο οι αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται οι ΑΛΕΣΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ και προσδιορίζονται ως εξής:

- 1η: Προϊόντα κατεψυγμένης ζύμης βάσης για οικιακή χρήση** (όπως φύλλο κρούστας, σφολιάτας, σφολιάτκια κ.αλ. προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως βάση για την παρασκευή τελικού προϊόντος από τον χρήστη)
- 2η: Προϊόντα κατεψυγμένης ζύμης βάσης για επαγγελματική χρήση** (από επιχειρήσεις εστίασεως, ξενοδοχεία, κλπ. - HORECA)
- 3η: Έτοιμα κατεψυγμένα προϊόντα ζύμης για οικιακή χρήση** (όπως τυρόπιτες, σπανακόπιτες, ζαμπονόπιτες, πίτσες κ.αλ. προϊόντα που χρησιμοποιούνται άμεσα προς κατανάλωση από τον χρήστη χωρίς άλλη επεξεργασία πλην του ψησίματος.)
- 4η: Έτοιμα κατεψυγμένα προϊόντα ζύμης για επαγγελματική χρήση** (από επιχειρήσεις εστίασεως, ξενοδοχεία, κλπ. - HORECA)

Στις ως άνω επηρεαζόμενες αγορές η VIVARTIA δραστηριοποιείται μόνο μέσω της ΑΛΕΣΙΣ, ενώ ο Μ. Α. δραστηριοποιείται μόνο μέσω της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ.

Οι εταιρείες ΑΛΕΣΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ (αλλά και η συνδεδεμένη με τον Ομίλο VIVARTIA, εταιρεία ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ), δραστηριοποιούνται μόνο στις ανωτέρω προσδιορισθείσες ως επηρεαζόμενες αγορές.

Στις αγορές αυτές και ειδικότερα: (i) στις **κατεψυγμένες ζύμες βάσης** για οικιακή χρήση, και (ii) στα **κατεψυγμένα προϊόντα ζύμης με γέμιση** για οικιακή χρήση το 2005, τα μερίδια της ΑΛΕΣΙΣ κυμάνθηκαν στο 22% και 30%, αντίστοιχα (βλ. αριθ. 314/V/2006 Απόφαση της Ε.Α.). Από τα στοιχεία του τότε ελέγχου των αγορών η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ δεν κατείχε σημαντικό μερίδιο σε καμία επιμέρους αγορά, ενώ και τα μερίδια της ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ (στην οποία ο όμιλος VIVARTIA διαθέτει μειοψηφική συμμετοχή) ήταν αμελητέα.

Πλην των προαναφερόμενων αγορών, οι δραστηριότητες των Ομίλων Vivartia και Α. δεν συμπίπτουν, καθώς ο Μ. Α. ελέγχει μία μόνο ακόμα τεχνική εταιρεία, η οποία και παραμένει αδρανής.

Τέλος, η δραστηριοποίηση του Ομίλου της VIVARTIA στις αγορές των κατεψυγμένων λαχανικών, του γάλακτος, των τυριών, του βουτύρου, του βιομηχανικού catering και των καφεζαχαροπλαστικών ανέρχεται σε ποσοστό πολύ κάτω του 25%, ώστε να μην υπολογίζονται και αν ακόμη θεωρούνταν αυτές ως αγορές προηγούμενου ή επομένου σταδίου της παραγωγικής / εμπορικής δραστηριότητας των προϊόντων που παράγουν και διακινούν οι ΑΛΕΣΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ.

B. ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΩΝ

α) Στη Σχετική (Επηρεαζόμενη) Αγορά 1^η: Κατεψυγμένες ζύμες βάσης για οικιακή χρήση, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Ομίλου VIVARTIA, τα μερίδια των κυριότερων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη λιανική αγορά προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσης για οικιακή χρήση για το έτος 2006, σε όγκο, είναι τα εξής: ΑΛΕΞΙΣ – ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ 28,4%, ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΕΛΛ. ΖΥΜΗ 1,2%, HELLENIC QUALITY FOODS (ΚΑΝΑΚΙ) 39,3%, PSAXNON 3,7%, HAVELAS 3,7%, ΘΡΑΚΙΟΤΙΚΟ FYLLO ΧΟΡΙΑΤΙΚΟ 2,6%, ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ 2,1%, ΚΟΥΤΙΝΑΣ ΣΦΟΛΙΑΤΑΚΙΑ 1,1%, ΑΡΑΠΑΚΙ 0,8%, ΖΑΓΟΡΙΣΙΟ 0,8%, EUROGEUSI 0,7%, PRESTO 0,6%, Λοιπές επιχειρήσεις <0,5%.

β) Στη Σχετική Αγορά 2^η: Κατεψυγμένες ζύμες βάσης για επαγγελματική χρήση (HORECA), σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Ομίλου VIVARTIA, τα μερίδια σε όγκο των κυριότερων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη λιανική αγορά προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσης για χρήση από επιχειρήσεις εστίασεως κλπ. τα έτη 2003, 2004 και 2005 έχουν αντίστοιχα ως εξής: Τα μερίδια της ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε. είναι 2,3%, 2,9% και 3,3%, της ΑΛΕΞΙΣ Α.Β.Ε.Ε. είναι 1,7%, 1,7% και 1,8%, και της ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ, MIX., Α.Β.Ε.Ε. είναι 0% και για τα τρία έτη.

Εξ αυτών προκύπτει ότι η αγορά κατεψυγμένης ζύμης βάσης για επαγγελματική χρήση δεν αποτελεί επηρεαζόμενη αγορά στην υπό κρίση περίπτωση δεδομένου ότι το συνδυασμένο μερίδιο των εταιρειών ΑΛΕΞΙΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ και ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ σ' αυτή (1,8% + 0,0% + 3,3% = 5,1%) υπολείπεται κατά πολύ του απαιτούμενου ορίου (15%) για να χαρακτηριστεί ως τέτοια.

γ) στη Σχετική (Επηρεαζόμενη) Αγορά 3^η: Έτοιμα κατεψυγμένα προϊόντα ζύμης για οικιακή χρήση, τα μερίδια σε όγκο τα έτη 2004, 2005 και 2006, έχουν αντίστοιχα ως εξής: ΑΛΕΞΙΣ - ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ-ready+pizza 27,08%, 28,25% και 25,95%, και ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ –ΕΛΛ. ΖΥΜΗ – ready 2,08%, 1,77% και 3,01%, ενώ τα μερίδια σε αξία για τα έτη 2004, 2005 και 2006, αντίστοιχα, είναι: της ΑΛΕΞΙΣ – ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ -ready+pizza 27,3%, 29,2% και 28,0%, και της ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ –ΕΛΛ. ΖΥΜΗ – ready 1,9%, 1,6% και 2,5%.

Με βάση τα ανωτέρω η ΑΛΕΞΙΣ του Ομίλου VIVARTIA ηγείται στην υπό κρίση αγορά, με ένα ποσοστό της τάξεως του 28%. Τα ιδιωτικής ετικέτας προϊόντα και η εταιρεία ΚΟΥΚΟΥΤΑΡΗΣ ακολουθούν με σχετικά σημαντικά μερίδια στην αγορά. Το μερίδιο της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ είναι της τάξης του 2,5% ενώ η ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ δεν έχει παρουσία.

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η ΑΛΕΞΙΣ ηγείται στην αγορά αυτή, διαθέτοντας μερίδιο το οποίο προσδιορίζεται στο 30% περίπου και συνδυαστικά με αυτό της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ (2%) στο 32%, γεγονός το οποίο καθιστά την αγορά επηρεαζόμενη στην υπό κρίση περίπτωση.

Παρότι στην αγορά φαίνεται να δραστηριοποιούνται πολλές εταιρείες, τα μερίδιά τους υπολείπονται σημαντικά της ΑΛΕΞΙΣ [η αμέσως επόμενη σε υψηλό ποσοστό είναι η ΚΟΥΚΟΥΤΑΡΗΣ (σήμα «ALFA») με μερίδιο περί το 15% και ακολουθεί η ΥΦΑΝΤΗΣ με 8% περίπου], ενώ των περισσότερων παρουσιάζουν και κάμψη τα τελευταία χρόνια [με σημαντικότερη αυτή μιας ανταγωνίστριας της οποίας από 15% περίπου έχει μειωθεί στο 7,5%]. Η μείωση των μεριδίων φαίνεται να οφείλεται στην άνοδο της ζήτησης των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας.

Όσον αφορά τις παρατηρήσεις άλλης ανταγωνίστριας ότι στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ θα πρέπει να καταλογισθεί και το μερίδιο των εταιρειών LIDL και ΚΑΡΦΟΥΡ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, επειδή τα «ιδιωτικής ετικέτας» προϊόντα τους παράγονται στις εγκαταστάσεις της, σαφώς δεν ευσταθεί.

δ) στη Σχετική αγορά 4^η: Έτοιμα κατεψυγμένα προϊόντα ζύμης για επαγγελματική χρήση - (HORECA), τα μερίδια σε όγκο για τα έτη 2003, 2004 και 2005 αντίστοιχα είναι τα εξής: ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ, MIX., Α.Β.Ε.Ε. 2,1%, 3,5% και 4,4%, ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε. 2,3%, 2,9% και 3,3%, και ΑΛΕΞΙΣ Α.Β.Ε.Ε. 1,7%, 1,7% και 1,8%.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι από το συνδυασμένο μερίδιο των ΑΛΕΞΙΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ και ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ στην αγορά αυτή δεν ξεπερνά το 15% και ως εκ τούτου δεν θεωρείται επηρεαζόμενη αγορά στην υπό κρίση περίπτωση.

Κατά τα μέρη, η εν γένει αγορά κατεψυγμένης ζύμης χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό καθώς σ' αυτή δραστηριοποιούνται πάρα πολλές επιχειρήσεις, αρκετές από τις οποίες πανεθνικής εμβέλειας και πολύ περισσότερες τοπικής εμβέλειας.

Η εκτίμηση των γνωστοποιούντων για τον δείκτη ΗΗΙ προ και μετά την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας πράξης, καθώς και η διαφορά μεταξύ των δύο (δέλτα) έχουν ως εξής:

Επηρεαζόμενες αγορές / Δείκτης ΗΗΙ	Προ γνωστοποιηθείσας πράξης	Μετά την πραγματοποίηση της πράξης	Διαφορά
1 ^η Αγορά κατεψυγμένης ζύμης βάσης για οικιακή χρήση	3.302,97	3.340,83	37,86
2 ^η Αγορά κατεψυγμένης ζύμης βάσης για χρήση από επιχειρήσεις εστίασεως κ.αλ.	227,39	227,39	0,00
3 ^η Αγορά προϊόντων ζύμης για οικιακή χρήση	1.472,23	1.611,14	138,91
4 ^η Αγορά προϊόντων ζύμης για χρήση από επιχειρήσεις εστίασεως κ.αλ.	227,12	242,85	15,73

Λαμβανομένων υπόψη των κατευθυντηρίων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων και ειδικότερα των επιπέδων του ΗΗΙ τα οποία, σε συνδυασμό με τα σχετικά «δέλτα» μπορούν να χρησιμεύσουν ως αρχική ένδειξη απουσίας προβλημάτων στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τμήμα Α' κρίνει - σε συνδυασμό με τα μερίδια των μερών στις προαναφερθείσες σχετικές αγορές - ότι στις 2η και 4η σχετικές αγορές, η κρινόμενη πράξη δεν προκαλεί αμφιβολίες ως προς τη *μη* δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό.

Επίσης, παρά τα σχετικά υψηλά μερίδια της ΑΛΕΞΙΣ στις 1η και 3η σχετικές αγορές, η μεταβολή του ΗΗΙ λόγω της γνωστοποιούμενης πράξης δεν εγείρει σοβαρά θέματα ανταγωνισμού.

Οι γνωστοποιούντες αναφέρουν ότι «Δεν υπάρχει συμφωνία για διάθεση προϊόντων κατ' αποκλειστικότητα σε κάποιον πελάτη, αλλά τα προϊόντα διατίθενται σε όλους τους πελάτες σε όλη την επικράτεια με ενιαίο τιμοκατάλογο σε όποια ποσότητα επιθυμεί ο πελάτης. Ομοίως, δεν παρατηρούνται μακροχρόνιες συμβάσεις.»

Παρότι δεν υφίστανται σοβαρά πραγματικά ή νομικά εμπόδια εισόδου μίας εταιρείας στις υπό κρίση αγορές, την τελευταία 5ετία δεν υπήρξε κάποια σημαντική μεμονωμένη είσοδος σ' αυτές, προφανώς λόγω της πλεονάζουσας παραγωγής.

Πάντως τα μέρη υποστηρίζουν ότι σε τοπικό επίπεδο «υπήρξε ...είσοδος πολλών μικρών επιχειρήσεων με χαμηλή ανάπτυξη, όπως επίσης και ενδυνάμωση κάποιων εταιρειών που υπήρχαν στον κλάδο, και βεβαίως η σημαντική άνοδος των προϊόντων "ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΤΙΚΕΤΑΣ"». Κατά την άποψή τους, στις υπό κρίση αγορές αναμένεται να εισέλθουν και άλλες επιχειρήσεις μελλοντικά, λόγω και της προβλεπόμενης ανοδικής τάσης, «αλλά πάντα υπό ορισμένες προϋποθέσεις και αναλόγως στρατηγικών κινήσεων. Τέτοιες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να είναι πολυεθνικές που δραστηριοποιούνται ήδη στην Ελληνική αγορά ή στο εξωτερικό με ανάλογους συγγενικούς κλάδους (π.χ. Άλευρα, Αρτοποιήματα) όπως PILLSBURY, KNORR.»

Επιπλέον, στις αγορές προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης, το κόστος εισόδου διαφοροποιείται ανάλογα με την επιθυμητή έκταση δραστηριοποίησης και το επιχειρηματικό πλάνο. Δραστηριοποίηση σε τοπικό επίπεδο απαιτεί σημαντικά μικρότερη ποσότητα α' ύλης, μηχανολογικό εξοπλισμό και εγκαταστάσεις, από αυτές που θα ήταν απαραίτητες για μία πανελλαδική κάλυψη. Επίσης, το κόστος εισόδου εξαρτάται και από τη στρατηγική του νέου ανταγωνιστή, εάν δηλαδή θέλει να παράγει απλά ή εμπλουτισμένα προϊόντα, οπότε θα χρειαστεί διαφορετικές εγκαταστάσεις και τεχνολογία.

Τόσο οι εταιρείες – πελάτες όσο και οι ανταγωνιστές συμφωνούν με την άποψη ότι δεν υπάρχουν νομικά ή πραγματικά εμπόδια στην αγορά για την είσοδο νέων επιχειρήσεων. Επιπλέον, ορισμένες εταιρείες-πελάτες δηλώνουν ότι στην επαγγελματική αγορά ιδρύονται νέες μικρές προσωπικές-οικογενειακές επιχειρήσεις, με άξονα τη διάθεση κατεψυγμένων προϊόντων σε τοπικό κυρίως επίπεδο.

Από την άλλη πλευρά μια ανταγωνίστρια εταιρεία εκτιμά ότι το μεγάλο κόστος εγκατάστασης και δημιουργίας εργοστασίου, το κόστος στη διακίνηση του προϊόντος, το κόστος στη διαφήμιση και η δυσκολία στην εύρεση τοπικών αντιπροσώπων ή στην εγκατάσταση υποκαταστήματος αποτελούν αιτίες για τις οποίες δεν είναι πιθανή η είσοδος νέων επιχειρήσεων στον κλάδο των κατεψυγμένων προϊόντων στο άμεσο μέλλον.

Επίσης, μια άλλη ανταγωνίστρια αναφέρει ότι αν και δεν υφίστανται νομικά ή άλλα εμπόδια στην είσοδο νέων εταιρειών στην αγορά της κατεψυγμένης ζύμης, και τα αρχικά κεφάλαια που απαιτούνται δεν είναι ιδιαίτερα υψηλά, ενώ η τεχνογνωσία είναι ευρέως διαθέσιμη, το γεγονός και μόνο ότι η συγκεκριμένη αγορά είναι ώριμη και δεν αναμένεται να αναπτυχθεί περαιτέρω, σύμφωνα με τις δικές τις απόψεις, περιορίζει τα κίνητρα εισόδου.

Στις επηρεαζόμενες αγορές η σημασία οικονομικών κλίμακας έγκειται κατά τους γνωστοποιούντες «στην πλήρη λειτουργία βάρδιας ή βαρδιών με την σχετική απόδοση σε ποσότητα. Αυτό επιτυγχάνεται με το σύγχρονο εξοπλισμό και τις όσο το δυνατόν λιγότερες εναλλαγές προϊόντων σε γραμμή παραγωγής».

Η πρόσβαση στις πηγές εφοδιασμού και ειδικότερα στις πρώτες ύλες είναι ελεύθερη και σε επάρκεια (αλεύρι, μαργαρίνη, νερό).

Τα μέρη θεωρούν ότι η έρευνα και ανάπτυξη θα είναι σημαντικές στο μέλλον για το σχεδιασμό και τη δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων.

Γ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Τα μέρη εκτιμούν ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά διότι σε αυτήν και στις επηρεαζόμενες αγορές δραστηριοποιούνται πολλές εταιρείες: διεθνείς όμιλοι, ελληνικές εταιρίες, εταιρίες που διαθέτουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (τόσο αλυσίδες σούπερ μάρκετ όσο και hard discounters), καθώς και πολλές ελληνικές εταιρίες, σε τοπικό ή πανελλαδικό επίπεδο. Επιπλέον, οι επηρεαζόμενες αγορές χαρακτηρίζονται από πληθώρα επιλογών για τον τελικό καταναλωτή και το κάθε ένα από τα εν λόγω προϊόντα μπορεί να υπάρχει σε πολλαπλές μορφές και συσκευασίες.

Περαιτέρω, παρατηρείται ότι η διείσδυση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας στην αγορά των κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης τα τελευταία χρόνια είναι εξαιρετικά σημαντική. Τα προϊόντα αυτά πλέον διατίθενται στις επηρεαζόμενες κατηγορίες από όλο και περισσότερες αλυσίδες (λιανεμπορίου ή εκπτωτικές) και καταλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερο (αυξανόμενο) μερίδιο, δεδομένης της αυξανόμενης σπουδαιότητας των μεγάλων αλυσίδων λιανεμπορίου/εκπτωτικών αλυσίδων στην αγορά, την σημαντικότερη διαφορά-πλεονέκτημα τιμής, καθώς επίσης και την βελτιούμενη ποιότητά τους. Επίσης τα προϊόντα αυτά προωθούνται δυναμικά από τις αλυσίδες αυτές λόγω της προσδοκίας αύξησης μεριδίου και της ανάγκης των αλυσίδων για διαφοροποίηση από τους ανταγωνιστές τους. Τα μέρη επίσης αναμένουν «*ότι οι τάσεις αυτές θα συνεχισθούν στα επόμενα χρόνια λόγω της ωρίμανσης των αναγκών των καταναλωτών αλλά και της αυξανόμενης σημασίας του παράγοντα τιμή σε ένα περιβάλλον όπου οι επιλογές του καταναλωτή συνεχώς αυξάνονται (επώνυμα προϊόντα ποιότητας, επώνυμα προϊόντα ποιότητας και τιμής, προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας λιανεμπορίου, προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας εκπτωτικών αλυσίδων, κ.ο.κ.) αλλά και δεδομένων των δύσκολων οικονομικών συνθηκών, οι οποίες ωθούν μια σημαντική μερίδα καταναλωτών προς φθηνότερα προϊόντα.*»

Στη γνωστοποίησή τους τα μέρη αναφέρουν ότι «*Ο λόγος της συνεργασίας οφείλεται στην επιθυμία των συμβαλλομένων μερών για περαιτέρω ανάπτυξη και δημιουργία ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εκμεταλλεύσεως των συνεργιών σε όλες τις λειτουργίες και κυρίως στην παραγωγή με σκοπό την παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων και στην διανομή με σκοπό την δημιουργία αποτελεσματικότερου δικτύου διανομών. Η παραπάνω αναφερόμενη εκμετάλλευση συνεργιών έχει ως επιπρόσθετο στόχο την περαιτέρω βελτίωση των προσφερόμενων στον καταναλωτή προϊόντων τόσο σε επίπεδο ποιότητας όσο και σε επίπεδο τιμών και γκάμας, με επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, τροφοδοσία-επιμελητεία (logistics), προβολή και διαφήμιση, μείωση του κόστους παραγωγής, ανάπτυξη και εφαρμογή νέας τεχνογνωσίας και τεχνικών, κτλ. Όσον αφορά την βελτίωση του κόστους παραγωγής οι ενέργειες οι οποίες αναμένονται να γίνουν συνοψίζονται ενδεικτικά στα παρακάτω:*

- *Αναδιαρρύθμιση των γραμμών παραγωγής και του μηχανολογικού εξοπλισμού με στόχο τη βελτίωση της ροής της παραγωγής και της διαχείρισης των παραγόμενων προϊόντων. Η ενέργεια αυτή είναι δυνατόν να απαιτεί την μετακίνηση μηχανών παραγωγής και άλλου μηχανολογικού εξοπλισμού.*

- *Εξέταση της δυνατότητας περαιτέρω αυτοματοποίησης και αύξησης της έντασης κεφαλαίου (capital intensity) στη διαδικασία παραγωγής.*
- *Αναδιοργάνωση των γραμμών παραγωγής με στόχο τη μείωση των 'νεκρών χρόνων' στην παραγωγική διαδικασία.*

Όσον αφορά την διανομή οι συνέργιες συνοψίζονται στα παρακάτω :

- *Συνέργιες αποθήκευσης και διακίνησης προϊόντων που θα μειώσει το κόστος διαχείρισης (handling)*
- *Συνέργιες στην οργάνωση και λειτουργία των αποθηκών και κέντρων διανομής που θα μειώσει το επίπεδο των αποθεμάτων και θα μειώσει το χρόνο ανταπόκρισης στις ανάγκες των πελατών μας που σαν επακόλουθο θα έχει την πιθανή εκποίηση κάποιων υφιστάμενων αποθηκών ή αγορά ή μίσθωση καινούργιων με βάση τις σύγχρονες προδιαγραφές και ανάγκες.*
- *Ανασχεδιασμός των δρομολογίων των οχημάτων διανομής με στόχο την μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας του, που σαν επακόλουθο θα έχει την μείωση του στόλου των οχημάτων διανομής με την εκποίηση των οχημάτων παλαιότερης τεχνολογίας.*

Οι πιο πάνω ενέργειες εμπίπτουν στην ευρύτερη αναδιοργάνωση του δικτύου διανομής η οποία θα επιδιωχθεί με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης και η οποία θα έχει ως στόχο την αποτελεσματικότερη χρήση του δικτύου, την αύξηση της χρήσης των οχημάτων διανομής, και τον ανασχεδιασμό των δρομολογίων με στόχο την αποτελεσματικότερη και καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη και κατ' επέκταση των καταναλωτών.

Ο συνεχής κατακερματισμός της αγοράς προϊόντων ζύμης σηματοδοτεί την ανάγκη για επίτευξη συνεργιών μεταξύ εταιρειών ως κανόνα για την επιχειρησιακή επιβίωση και μακροβιότητα των εταιρειών, μέσω νέων επενδύσεων και εφαρμογής νέων τεχνολογιών, με σκοπό την δημιουργία νέων καινοτόμων προϊόντων που να είναι ελκυστικά με στόχο να κατακτήσουμε αφενός νέες αγορές στο εξωτερικό και αφετέρου να διατηρήσουμε την ανταγωνιστικότητά μας στο εσωτερικό προσφέροντας στον καταναλωτή προϊόντα σε ανταγωνιστικές τιμές.»

2. Οι θέσεις των ανταγωνιστών

α) Όσον αφορά τη διαπραγματευτική δύναμη των πελατών τους, οι ανταγωνίστριες που παράγουν και εμπορεύονται τα εν λόγω προϊόντα για οικιακή χρήση δηλώνουν ότι η διαπραγματευτική δύναμη των αλυσίδων σούπερ μάρκετ είναι πολύ ισχυρή αφού δέκα αλυσίδες σούπερ μάρκετ κατέχουν ένα πολύ μεγάλο μέρος (περίπου 80%) των σημείων πώλησης των προϊόντων τους, ενώ αυτή είναι λιγότερο ισχυρή σε σχέση με τις μεγάλες εταιρείες-παραγωγούς με δυνατά εμπορικά σήματα.

β) Σχετικά με τη θέση των μερών ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην ελληνική αγορά, διατυπώθηκαν οι ακόλουθες απόψεις των ανταγωνιστών: Ανταγωνίστριες εταιρείες δήλωσαν ότι στην αγορά των επαγγελματικών προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης δεν πρόκειται να υπάρχουν ουσιαστικές αλλαγές, αφού η δραστηριοποίηση της ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ στην αγορά είναι σχετικά πρόσφατη και υπάρχουν πολλές εταιρείες στον κλάδο, οπότε δεν υπάρχει κάποια διαφαινόμενη επίπτωση από τη συγκέντρωση αυτή. Με την άποψη αυτή συμφωνεί και μία ανταγωνίστρια, η οποία σημειώνει

ότι «η ανωτέρω πράξη θα ωθήσει τον ανταγωνισμό στον κλάδο ενώ θα βελτιώσει τα προσφερόμενα προϊόντα ως προς την ποιότητα και την ποικιλία στους καταναλωτές.»

Αντίθετα, άλλες ανταγωνίστριες εταιρείες θεωρούν ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό. Ειδικότερα:

Η άποψη μίας ανταγωνίστριας εταιρείας ότι στο μερίδιο αγοράς 3,81% για τα επώνυμα προϊόντα της “Ελληνική Ζύμη” πρέπει να καταλογισθούν επί πλέον 16,67% της LIDL και 15% των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας της ΚΑΡΦΟΥΡ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ με πιθανό αποτέλεσμα τη μείωση του ανταγωνισμού, δεν ευσταθεί.

Κατά μία άλλη ανταγωνίστρια «Στη VIVARTIA συμμετέχουν ή έχουν απορροφηθεί μέσω της «ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, εταιρείες του κλάδου «κατεψυγμένες ζύμες» (Μακεδονική Σφολιάτα κ.λπ.) όπως επίσης και του κλάδου κατεψυγμένα λαχανικά (Froza κ.λπ.). Η διαπραγματευτική της ικανότητα ...είναι ιδιαίτερα σημαντική στο χώρο των αλυσίδων super market και πιστεύουμε ότι θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, σε βάρος των μικρότερων επιχειρήσεων. Κατέχει επίσης μερίδιο στην αγορά των Private Labels των αλυσίδων.» Επιπλέον, η εν λόγω εταιρεία σημειώνει ότι η δυνατότητα άσκησης μεγαλύτερης πίεσης προς τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ θα οδηγήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη της παρουσίας της εταιρείας του ομίλου VIVARTIA στα ράφια.

Άλλη ανταγωνίστρια σημειώνει ότι η VIVARTIA κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά τυποποιημένων προϊόντων διατροφής και διακινεί τα εμπορεύματά της τόσο στα περισσότερα σούπερ μάρκετ της χώρας όσο και στα περισσότερα σημεία πώλησης τυποποιημένων ειδών διατροφής (περίπτερα, μίνι μάρκετ, αρτοποιεία, πρατήρια άρτου κ.λπ.) όπου καταφεύγει ο μέσης οικονομικής επιφάνειας καταναλωτής. Η δεσπόζουσα θέση της, κατά την εν λόγω εταιρεία δημιουργεί «άμεσο κίνδυνο καταχρηστικής εκμετάλλευσης της αγοράς με την έννοια ότι οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες που διακινούν προϊόντα της ...[...] προκειμένου να συνεχίσουν την διακίνηση των προϊόντων της ...θα εξαναγκαστούν να υπογράψουν συμβάσεις μονοπωλιακής εκμετάλλευσης των σημείων πώλησης. ... Κατά την άποψή μας η χειραγώγηση της αγοράς θα συντελεσθεί με την κατάρτιση συμβάσεων αποκλειστικής διαθέσεως των προϊόντων της από τα σημεία πώλησης που προαναφέρθηκαν και την αποβολή εξ αυτών συναφών επιχειρήσεων που διακινούν μέχρι σήμερα προϊόντα κατεψυγμένης σφολιάτας με την παροχή πρόσθετων παροχών που ευθέως δεν συνάδουν με τον υγιή ανταγωνισμό.»

Η εν λόγω εταιρεία σημειώνει περαιτέρω ότι η VIVARTIA ΑΕ ελέγχει το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της εταιρείας HELLENIC CATERING ΑΕ, η οποία δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων και στον χώρο του έτοιμου φαγητού καθώς και ότι «Στην εταιρεία αυτή [HELLENIC CATERING ΑΕ] μετέχει και η εταιρεία ΣΕΛΕΚΤ ΑΡΤΟΠΟΙΑ Α.Ε. συμφερόντων Σταύρου Νένδου..[η οποία ΣΕΛΕΚΤ ΑΕ] συμμετέχει με ποσοστό [...] % στην εταιρεία ΙΩΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε. συμφερόντων της οικογένειας ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΔΗ. Το αντικείμενο της ΙΩΝΙΚΗΣ ΣΦΟΛΙΑΤΑΣ ΑΕ είναι η παραγωγή κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης. Επίσης ...στον όμιλο εταιρειών της VIVARTIA ΑΕ & ΒΕ ανήκει και ο όμιλος GOODY'S καθώς και ότι διαχειρίζονται το εμπορικό σήμα FLOCA προϊόντα ζαχαροπλαστικής. ...επιχειρείται αθόρυβα μεν, αλλά σταθερά δε, η δημιουργία ενός ομίλου εταιρειών που ασχολούνται με την παραγωγή προϊόντων συναφών με τα παραγόμενα από εμάς, καθώς και με την διακίνηση αυτών και μάλιστα από τα ίδια σημεία πώλησης από τα οποία μέχρι σήμερα διακινεί τα προϊόντα της η VIVARTIA ΑΕ & ΕΕ.»

3. Οι θέσεις των πελατών

Οι εκτιμήσεις των πελατών στην επαγγελματική αγορά έχουν ως εξής:

α) Σχετικά με τη διαπραγματευτική τους δύναμη το σύνολο των εταιρειών δηλώνουν ότι δεν είναι τόσο μεγάλη έναντι των προμηθευτών τους. Παρά ταύτα δηλώνουν ότι υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ αυτών και των ΑΛΕΣΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ.

Μία ανταγωνίστρια εταιρεία σημειώνει ότι θα βρεθούν σε δυσχερέστερη θέση καθώς «*οι επιλογές τους [ενν. ΑΛΕΣΙΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ] πολλαπλασιάζονται ενώ αντίθετα σε εμάς μειώνονται.*»

β) Το σύνολο των εταιρειών δηλώνουν ότι ο ανταγωνισμός λειτουργεί επαρκώς στην εν λόγω αγορά καθώς υπάρχουν και αρκετές τοπικές εταιρείες – παραγωγοί. Επιπλέον, η πλειοψηφία των εταιρειών εκτιμά ότι δεν θα δημιουργηθούν επιπρόσθετα εμπόδια στην εμπορία των εν λόγω προϊόντων σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην εγχώρια αγορά.

Με την άποψη αυτή διαφωνεί μια άλλη ανταγωνίστρια εταιρεία, καθώς θεωρεί ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη θα έχει ως αποτέλεσμα να κλείσουν πολλές μικρότερες εταιρείες του κλάδου (κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα) λόγω του συγκεντρωτισμού των μεγεθών. Περαιτέρω, η εν λόγω εταιρεία σημειώνει ότι «*προς το παρόν λειτουργεί ο ανταγωνισμός διότι υπάρχουν αρκετοί μεγάλοι παίκτες. Στην κατάσταση όμως που πάει να δημιουργηθεί η δύναμη των δύο αυτών εταιρειών δεν θα επιτρέπει ανταγωνισμό τουλάχιστον για τα επόμενα πέντε χρόνια.*»

Οι εκτιμήσεις των πελατών στη λιανική αγορά έχουν ως εξής:

α) Όσον αφορά στη διαπραγματευτική δύναμή τους σε σχέση με τους προμηθευτές τους, οι εταιρείες δήλωσαν τα εξής:

Ανταγωνίστρια εταιρεία δηλώνει ότι η διαπραγματευτική της δύναμη σε σχέση με τους προμηθευτές της είναι σημαντική, λόγω του προφίλ της εταιρείας τους και του μεγάλου όγκου των αγορών τους, οπότε πιθανολογούν ότι η διαπραγματευτική τους δύναμη δεν θα επηρεαστεί από την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

β) Σχετικά με τις εκτιμήσεις των εταιρειών για τις επιπτώσεις που θα επιφέρει η πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας πράξης στην εγχώρια αγορά και με τυχόν επιπρόσθετα εμπόδια στην εμπορία κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην εγχώρια αγορά, καθώς και για την επαρκή ή μη λειτουργία του ανταγωνισμού, δήλωσαν τα εξής:

Η ίδια ως άνω ανταγωνίστρια εταιρεία, σχετικά με την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας πράξης, θεωρεί ότι δεν θα δημιουργήσει εμπόδια στην εμπορία των εν λόγω προϊόντων σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην εγχώρια αγορά, εφόσον δεν υπάρχουν νομικά και πραγματικά εμπόδια εισόδου οπότε είναι πιθανή η είσοδος νέων επιχειρήσεων, υπό την προϋπόθεση να διαθέτουν επώνυμο και καλής ποιότητας προϊόν, όπως ισχύει για τις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις. Επιπλέον, η εν λόγω εταιρεία θεωρεί ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν θα επιφέρει επιπτώσεις στην εγχώρια αγορά καθώς και ότι λειτουργεί επαρκώς ο ανταγωνισμός, καθώς δραστηριοποιούνται 5-6 μεγάλες εταιρείες και 2-3 μικρότερες.

V. Στο άρθρο 4 του ν. 703/77 ορίζεται: “παρ. 1. Η συγκέντρωση επιχειρήσεων δεν εμπίπτει καθεαυτή στις απαγορεύσεις του άρθρου 1 παρ. 1 και του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

παρ. 2. Συγκέντρωση πραγματοποιείται «α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις. β) [όταν] ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.».

Κατά τις παραγρ. 3 και 4 του ιδίου άρθρου ο έλεγχος (α) απορρέει από «δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης ή δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης» και (β) αποκτάται «από τα πρόσωπα ή επιχειρήσεις, που είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή, χωρίς να είναι υποκείμενα ή δικαιούχοι, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές».

Κατά την παράγρ. 5 του ως άνω άρθρου «Η δημιουργία κοινής επιχείρησης που εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής ενότητας, αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του παρόντος άρθρου. Στο μέτρο που η δημιουργία κοινής επιχείρησης έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, ο συντονισμός αυτός αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 1. Κατά την αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη ιδίως: α) αν δύο ή περισσότερες μητρικές επιχειρήσεις ασκούν, σε σημαντικό βαθμό, δραστηριότητες στην ίδια αγορά με την κοινή επιχείρηση ή σε αγορά προηγούμενων ή επόμενων σταδίων από αυτήν της κοινής επιχείρησης ή σε παραπλήσια αγορά, στενά συνδεδεμένη με την αγορά αυτή και β) εάν ο συντονισμός, ο οποίος απορρέει ευθέως από τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης, παρέχει στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε μεγάλο μέρος των αγορών τους.»

Δυνάμει της από 26.3.2007 Συμφωνίας Μεταβίβασης Μετοχών και Συμφωνίας Μετόχων θα λάβουν χώρα ταυτόχρονα:

- Δύο (2) αγοραπωλησίες μετοχών δύο ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων (ΑΛΕΞΙΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ) μεταξύ των ελεγχόντων κάθε μία επιχείρηση ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων-μετόχων (VIVARTIA και Α.), οι οποίοι μέτοχοι όμως εναλλάσσονται για κάθε επιμέρους συναλλαγή στους ρόλους του αγοραστή και του πωλητή, προκειμένου κάθε ένας από αυτούς να παραχωρήσει στον άλλο μειοψηφικό πακέτο μετοχών της θυγατρικής του επιχείρησης.
- Έτσι, στην μία μεν αγοραπωλησία αγοραστής είναι η VIVARTIA, πωλητής είναι ο Μ. Α. και εταιρεία-στόχος η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ, ενώ στην άλλη αγοραστής είναι ο Μ. Α., πωλητής είναι η VIVARTIA και εταιρεία-στόχος η ΑΛΕΞΙΣ.
- Από τη μεταβολή στη μετοχική σύνθεση και στο σχηματισμό του (νέου) Δ.Σ. κάθε εταιρείας-στόχου καταρχάς δεν προκαλείται μεταβολή στον έλεγχο της αντίστοιχης

επιχείρησης, καθώς ο νέος μέτοχος λαμβάνει μειωνητικό πακέτο μετοχών και διορίζει 3 μόνο από τα 4 μέλη του Δ.Σ. της εταιρείας (σε αυτά μη συμπεριλαμβανομένων των θέσεων του Προέδρου και Δ/ντος Συμβούλου της επιχείρησης, τις οποίες διατηρεί υπό τον έλεγχο του ο «παλαιός» μέτοχος). Όμως, ο κοινός έλεγχος κάθε επιμέρους επιχείρησης-στόχου προκύπτει βάσει των δικαιωμάτων αρνησικυρίας που απολαμβάνει ο νέος μέτοχος και ιδίως της απαιτούμενης ομοφωνίας των μελών του Δ.Σ. για την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού κάθε επιμέρους επιχείρησης, αλλά και των άλλων ειδικότερων όρων της από 26-3-2007 Συμφωνίας Μεταβίβασης μετοχών και Συμφωνίας μετόχων (βλ. ανωτέρω παραγρ. Ι). Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Τμήμα Α΄) κρίνει ότι τα Μέρη VIVARTIA και Α. δημιουργούν πραγματικά μία κοινή επιχείρηση από οικονομική άποψη, που με κοινή διοίκηση κατά πολύ μεγάλο ποσοστό και κοινά συμφέροντα θα δρουν από κοινού και με αποφάσεις στην επιχειρηματική τους πολιτική απλώς αναδιαρθρώνουν μεταξύ τους, τους κλάδους παραγωγής και διανομής των προϊόντων τους στις ως άνω σχετικές αγορές. Πρόκειται δηλαδή στην ουσία, παρόλο του ότι οι δύο εταιρείες “ΑΛΕΣΙΣ” και “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ” διατηρούν τη νομική τους οντότητα, για μία ενιαία από οικονομική άποψη, επιχείρηση που θα εκπληρώνει για όσο χρόνο θα ισχύουν οι ως άνω συμφωνίες, μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας, η οποία κατ’ άρθρο 4 παρ. 5 του ν. 703/77 αποτελεί συγκέντρωση. Η κοινή αυτή επιχείρηση όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της από 26-3-2007 Συμφωνίας Μεταβίβασης μετοχών και Συμφωνίας μετόχων και των λοιπών στοιχείων του φακέλου δεν έχει ως αντικείμενο, ούτε ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, αλλά την παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων, τη δημιουργία αποτελεσματικότερου δικτύου διανομών, με επιπρόσθετο στόχο τη βελτίωση των προσφερόμενων στον καταναλωτή προϊόντων τόσο σε επίπεδο ποιότητας όσο και σε επίπεδο τιμών κλπ. (περί ων ιδε ανωτ. σελ. 11) και συνεπώς δεν εμπίπτει στην εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 και του άρθρου 11 του ν. 703/77. Για τους λόγους αυτούς παρέλκει η εξέταση του επικουρικά επιβαλλόμενου αιτήματος για χορήγηση εξαίρεσης ή αρνητικής πιστοποίησης, κατ’ εφαρμογή των άρθρων 1 παρ. 3 και 11 του ν. 703/77, αντίστοιχα.

Κατά το άρθρο 4β παράγρ. 1 ν.703/77, ως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε 150.000.000 ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά. Στην προκειμένη περίπτωση ο συνολικός κύκλος εργασιών των Μερών ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά σε [άνω των 900 εκατ.] Ευρώ, στην Ελληνική αγορά έχουν, η κάθε μία χωριστά, η μεν ΑΛΕΣΙΣ [άνω των 20 εκατ.] Ευρώ, η δε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ [άνω των 15 εκατ.] Ευρώ και συνεπώς τα Μέρη υποχρεούνται σε γνωστοποίηση. Κατά την παράγρ. 2 του ίδιου άρθρου, η 10ήμερη προθεσμία υποβολής της γνωστοποίησης αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις ανωτέρω αναφερόμενες πράξεις, ενώ κατά την παράγραφο 3 αυτού, υπόχρεοι σε γνωστοποίηση είναι: (α) σε περίπτωση που η

συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, και (β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Με την υποβολή της γνωστοποίησης (11.04.07) η Γ.Δ.Α. εξέτασε τον υποβληθέντα φάκελο και επειδή διαπίστωσε ελλείψεις και ασάφειες στη συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης και στα προσκομισθέντα στοιχεία, στις 18.04.2007 (με αριθ. ημ. πρωτ. 2025) και κατόπιν στις 21 και 24.05.2007, ζήτησε πρόσθετα και διευκρινιστικά στοιχεία από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις, βάσει του άρθρου 4δ παρ. 10 ν.703/77, ως ισχύει.

Επίσης, η Υπηρεσία με επιστολές της προς ανταγωνίστριες επιχειρήσεις και πελάτες των μερών, τις οποίες διαβίβασε στις 30.4., 4.5. και 7.5.2007, ζήτησε την παροχή στοιχείων για να συμπληρωθεί ο φάκελος της υπόθεσης και να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας πράξης σε ότι αφορά τα αποτελέσματά της στις επιμέρους αγορές που αφορά.

Επί των ανωτέρω επιστολών η πρώτη απάντηση λήφθηκε από τους γνωστοποιούντες στις 3.05.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 2434) και κατόπιν ορισμένα πρόσθετα και διευκρινιστικά στοιχεία στις 30.05.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 3066), από δε τις τρίτες επιχειρήσεις μέχρι και τις 30.5.2007 και συνεπώς εντός της νόμιμης προθεσμίας του ενός (1) μηνός εκδίδεται η παρούσα απόφαση (άρθρο 4δ παρ. 3 και 10 ν. 703/77).

Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 4γ ν.703/1977, ως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Ως προς τις επιφυλάξεις των τρίτων επιχειρήσεων παρατηρείται ότι το ήδη ενισχυμένο χαρτοφυλάκιο της VIVARTIA, όπως θα διαμορφωθεί μετά και τον κοινό έλεγχο της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ, δεν αναμένεται να ενισχύσει ιδιαίτερα τη διαπραγματευτική της δύναμη έναντι των μεγάλων πελατών της στην αγορά του λιανεμπορίου, αφού είναι ήδη σε θέση να προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και να καλύπτει μεγάλο ποσοστό των δραστηριοτήτων τους. Ωστόσο, όπως έχει κριθεί με την Απόφαση της Ε.Α. 314/V/2006 «ΔΕΛΤΑ-CHIPITA», η σημαντική διαπραγματευτική δύναμη της VIVARTIA αντισταθμίζεται από την εξίσου σημαντική διαπραγματευτική δύναμη που διαθέτουν οι αλυσίδες λιανεμπορίου, οι όμιλοι αγορών μεμονωμένων σούπερ μάρκετ, καθώς και από τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας που εμπορεύονται οι επιχειρήσεις σούπερ μάρκετ (βλ. υπ' αριθ. 277/IV/2005 Απόφαση Ε.Α.). Οι δε συνολικές πωλήσεις των μερών αντιπροσωπεύουν μικρό ποσοστό των πωλήσεων των μεγάλων αλυσίδων σούπερ μάρκετ και ως εκ τούτου, συνάγεται ότι σε περίπτωση άρνησης πώλησης από τη νέα ενοποιημένη εταιρεία ενός από τα σήματά της, θα συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο για το προϊόν της εταιρείας να εξαφανιστεί, σε σχέση με το κόστος που θα έχει μία μεγάλη αλυσίδα να το απομακρύνει από τα ράφια της, δεδομένου και του γεγονότος ότι οι μεγάλες αλυσίδες χρησιμοποιούν τη στρατηγική των πολλαπλών πηγών προμήθειας για να μην έχουν εξάρτηση από συγκεκριμένους προμηθευτές.

Πέραν αυτού, η πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα που διαθέτει ο κλάδος και η σημαντική διείσδυση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας (σε ότι αφορά τις 1η και 3η αγορές) δεν ευνοούν την δημιουργία ουσιωδών (μονομερών) δεσμεύσεων για τις τρίτες εταιρείες του κλάδου που παράγουν φασόν τα προϊόντα «ιδιωτικής ετικέτας» τους στις εγκαταστάσεις των Μερών, ώστε να μην δύνανται να αλλάξουν παραγωγό, ανά πάσα στιγμή, αφού το κόστος μιας τέτοιας αλλαγής δεν θεωρείται σημαντικό.

Περαιτέρω, επειδή διαπιστώνεται ότι η γνωστοποίηση της εν λόγω συγκέντρωσης έγινε εμπρόθεσμα και νομότυπα, από δε την αξιολόγηση και συνεκτίμηση όλων των ανωτέρω στοιχείων του φακέλου, σχετικά με τη διάρθρωση και λειτουργία (προσφοράς και ζήτησης) των σχετικών αγορών προϊόντων και της γεωγραφικής αγοράς, τα μερίδια σε αυτήν των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών και την οικονομική τους δύναμη, τη δυνατότητα επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις άνω εταιρείες και από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, την πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, τη μη ύπαρξη εμπορίων εισόδου στις αγορές νέων επιχειρήσεων, τη συμβολή στην τεχνολογική εξέλιξη, το συμφέρον των καταναλωτών, και τη λειτουργία γενικώς του ανταγωνισμού, όπως λεπτομερώς αυτά εκτίθενται και αναλύονται και στην υπ' αριθ. πρωτ. 3190/4.6.2007 εισήγηση της Γ.Δ.Α., και δεδομένου ότι οι συνομολογούμενοι στην από 26.3.2007 "Συμφωνία Μεταβίβασης Μετοχών και Συμφωνία Μετόχων" όροι αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών για την επίτευξη της συγκέντρωσης και δεν επηρεάζουν τον ανταγωνισμό, η **Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τμήμα Α΄** **άγεται στην κρίση** ότι η εν λόγω συγκέντρωση **δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.**

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η **Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α΄**, επιτρέπει την κατ' άρθρο 4β του ν. 703/1977 γνωστοποιηθείσα την 11.4.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 2025) συγκέντρωση που αφορά στη δημιουργία κοινής επιχείρησης κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 703/1977 από τις εταιρείες: (α) ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ» και (β) ΑΛΕΞΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΡΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΑΒΕΕ και την απόκτηση κοινού ελέγχου επί της παραπάνω κοινής επιχείρησης από την εταιρεία VIVARTIA ΑΒΕΕ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ και τον Μ. Α., καθόσον η συγκέντρωση αυτή δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **4^η Ιουνίου 2007**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 6 του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 1890/29.12.2006).

Ο Προεδρεύων του Α' Τμήματος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Αριστομένης Κομισόπουλος

Δημήτριος Γιαννέλης

Η Αναπληρώτρια Γραμματέας

Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου